

tiver om revisorer (OM C 115/1/70 og C 115/5/70).

17. Efter § 3 i lov nr. 121 af 25. marts 1970 om *restaurations- og hotelvirksomhed* har personer kun ret til næringsbrev til en sådan virksomhed, hvis de har indfødsret og bopæl her. Drives virksomheden af et ansvarligt interessentskab m.v., skal alle personligt ansvarlige deltagere efter § 2, stk. 2, have et sådant næringsbrev. Efter § 4 har kun her i landet registrerede aktieselskaber og andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar ret til næringsbrev, og kun såfremt samtlige medlemmer af direktionen og bestyrelsen har indfødsret og bopæl her. Ifølge § 9 skal den daglige drift af virksomheden ledes af næringsbrevindehaveren personligt eller af en bestyrer, der opfylder bestemmelserne i § 3.

§ 3, stk. 2, fraviger indfødsretskravet i det omfang, sådan fravigelse er hjemlet efter næringslovens § 3, stk. 2 (se næste punkt). Efter § 3, stk. 3, kan handelsministeren endvidere dispensere for indfødsrets- og bopælskravene, for sidstnævnte krav dog kun, hvis virksomheden ledes af en bestyrer, der opfylder kravene.

Der er gennemført direktiver om etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser inden for restaurations- og hotel erhvervet (OM L 260/16/68 og L 260/19/68).

18. Efter § 3, stk. 1, i *næringsloven*, lov nr. 212 af 8. juni 1966, har personer kun ret til et almindeligt næringsbrev, hvis de har indfødsret og bopæl her. I ansvarlige interessentskaber m. v. skal alle personligt ansvarlige ifølge § 2, stk. 2, have næringsbrev. Ved selskaber med begrænset ansvar, som har hjemsted her i landet, skal efter § 4, stk. 1, direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne have indfødsret og bopæl.

Ifølge § 4, stk. 2, kan filialer af udenlandske selskaber kun få et næringsbrev, såfremt dette er hjemlet i en international overenskomst eller ved bestemmelser fastsat af handelsministeren, eller såfremt handelsministeren har givet en konkret tilladelse. Filialbestyreren skal opfylde de almindelige krav i § 3 for at få næringsbrev.

§ 3, stk. 2, giver handelsministeren hjemmel til generel fravigelse af indfødsretskravet ved international aftale eller administrativ forskrift. Efter § 3, stk. 3, kan han-

delsministeren dispensere fra indfødsrets- og bopælskrav, for det sidstnævnte krav dog kun, hvis virksomheden ledes af en bestyrer, der opfylder kravene. Stk. 3 gælder ikke bestyrere af udenlandske selskabers filialer.

Der er udfærdiget en række etableringsdirektiver inden for næringslovens område, f. eks. etableringsdirektivet for industri og håndværk (OM 1880/64), for engroshandelen (OM 865/64) og for detailhandelen (OM L 260/1/68). Bortset fra bopælskravet indeholder næringsloven tilstrækkelig hjemmel til opfyldelse af disse direktiver ved administrative forskrifter, og statsborgere i EC- og EFTA-landene er allerede undtaget fra indfødsretskravet ved bekendtgørelse nr. 382 af 10. november 1966.

19. Efter § 2, stk. 1, i lov nr. 74 af 15. marts 1934 om *spiritus og gær* skal bestyrelsesmedlemmer i det koncessionerede selskab have indfødsret. Erhvervet omfattes af rådsdirektivet om etableringsfrihed m. v. inden for fremstillingsvirksomhed med hensyn til nærings- og nydelsesmidler samt drikkevarer (OM L 260/9/68).

20. *Søloven*, jfr. lovbekendtgørelse nr. 163 af 12. maj 1967, bestemmer i § 1, at et skib kun anses for at være dansk, jfr. lov nr. 93 af 29. marts 1957 om skibsregistrering, når dets ejer er dansk, hvilket indebærer en række nærmere krav om indfødsret og bopæl.

Etableringsreglernes anvendelse på søtransport forudsætter en enstemmig rådsvedtagelse, som endnu ikke er sket, og det må antages, at Fællesskaberne vil opretholde krav om en vis reel forbindelse mellem skibet og det land, hvis flag det fører.

21. *Sømændsloven*, lov nr. 229 af 7. juni 1952, indeholder i en række tilfælde krav om indfødsret som en betingelse for at yde sømænd bistand af forskellig art, f. eks. ved hjemsendelse m. v. Kommissionen har under de opklarende drøftelser oplyst, at forordningen om arbejdskraftens frie bevægelighed (OM L 254/2/68) finder anvendelse på søtransport, og disse indfødsretskrav fortrænges derfor i relation til sømænd fra EC-landene.

22. *Bemandingsloven*, lovbekendtgørelse nr. 114 af 2. april 1965, indeholder indfødsretskrav som betingelse for udstedelse af sønæringsbeviser som skibsfører, sætteskipper og kystskipper. § 40, stk. 4, i loven giver handelsministeren adgang til at dispensere